Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL In România 3 lei
In străinătate 6 lei
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 323 Vineri 24 Noembrie 1939
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ŢARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
şi UNIV.-SPORT
câte 500 lei

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

LA ŢARĂ

Condiţiunea introdusă prin noua organizare a ministerului sănătăţii, ca nici un medic să nu poată ocupa un serviciu public dacă n'a făcut o practică de cel puţin doi ani în mediul rural, şi obligaţiunea ca medicii primari de specialitate, medicii secundarii, asistenţii, internii de spital să activeze şaizeci zile pe an în mijlocul populaţiei rurale, după programul stabilit de acel departament, corespund unui vechi şi superior imperativ social.

Intr'o ţară unde trei sferturi din locuitori sunt ţărani, nu se poate nimic concepe şi realiza cu pricepere şi folos dacă nu se cunoaşte adânc tot ce formează şi interesează structura acestei imense mase, sub toate aspectele ei.

Interpretând acest imperativ, reformatorul judecătoresc Toma Stelian condiţionase numirea magistraţilor la instanţele urbane de un stagiu la cele rurale, odată cu crearea judecătoriilor ambulante, a căror raţiune era nu numai scutirea justiţiabililor de drumuri dăunătoare muncilor agricole, ci şi înmulţirea cunoştinţelor judecătorilor asupra stărilor reale din lumea plugarilor.

Extinderea acestui principiu în alte ramuri publice, cum sunt învăţământul şi administraţia, ar fi de bună seamă în folosul organelor publice respective şi în folosul mulţimilor cu cari ele sunt în contact.

Există în unele ţări îndatorirea pentru conducătorii municipalităţilor să se fi găsit într'un interval anumit în fruntea unor gospodării sătesti. Concepţiune îndreptăţită atât prin desfăşurarea uceniciei viitorilor administratori de localităţi importante în cercuri mai restrânse şi deci mai puţin expuse la consecinţele inerente ori căror începuturi de activitate publică; cât şi prin foloasele ce pot dobândi comunele mai mici dela aptitudinile oamenilor destinaţi să administreze pe cele mari. Nume ilustrate în ridicarea oraşelor renumite prin superioritatea lor urbanistică se găsesc şi în arhivele primăriilor modeste.

In ce priveşte asistenţa medicală, aplicarea acestui sistem este mai necesară şi mai oportună de cât oriunde. Din punctul de vedere sanitar, populaţia rurală suferă mai mult de cât din punctul de vedere cultural. Dacă inteligenţa sa caracteristică a putut acoperi într'o parte, fie cât de redusă, lacuna instrucţiunei prea înapoiate vreme îndelungată, nimic n'a putut înlocui şi mai îndelungata insuficienţă a îngrijirei medicale, căreia se datoreşte recordul penibil al mortalităţii la un popor blagoslovit cu o natalitate dintre cele mai fecunde. Stând doi ani în contact cu populaţia rurală în prima parte a carierei lor, pătrunzând cauzele şi urmările suferinţelor fizice, înrăuritoare asupra sufletului colectiv, întrecându-se în devotamentul de înalt ordin de stat pentru cauza îmbunătăţirei stării sanitare la sate; revenind apoi acolo, la intervale eşalonate, în a doua parte a carierii lor, viitorii medici publici vor putea să aducă foloase mai mari de cât cele actuale populaţiunei a cărei existenţă atârnă într'o măsură covârşitoare de ştiinţa, de strădania şi de sufletul lor.

ATITUDINEA REICHULUI
FAŢĂ DE EVENTUALA CONSTITUIRE A BLOCULUI BALCANIC

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 21. — **Ideea constituirii unui bloc balcanic este privită de cercurile autorizate germane printr'o prismă cu totul specială.**

Din interpretările cercurilor autorizate ale ministerului de externe german reiese că politica externă a Reichului nu consideră ca actuală constituirea blocului balcanic.

Se ştie că până acum cercurile germane au subliniat totdeauna rolul plin de merit al Italiei în problemele balcanice. Incercările Italiei în această direcţie au fost considerate corespunzând tendinţelor politicii germane în Sud-Estul Europei, deoarece urmăreau pe cât posibil o asigurare şi o menţinere a păcii în spaţiul balcanic. Această părere a existat în Germania şi în timpul care a urmat încheerii pactului anglo-franco-turc. Totuşi, forurile autorizate germane — după cum relevă cercurile neutre de aci — subliniază astăzi că ar exista o contradicţie între atitudinea Italiei faţă de Turcia şi încercarea actuală a Italiei în Balcani, întrucât după părerea acestor foruri, nu se împacă una cu alta.

Nu se cunoaşte momentan o altă cauză pentru această modificare neaşteptată a atitudinii Germaniei faţă de problema blocului balcanic. In orice caz, declaraţiile cercurilor autorizate germane au fost primite cu un deosebit interes de toate cercurile diplomatice din Berlin.

Anglia, Statele-Unite, Franţa şi Italia vor suspenda tratatul naval dela Londra

Geneva, 21 (Rador). — Guvernul britanic a comunicat secretarului general al Societăţii Naţiunilor că are de gând să suspende indefinit tratatul naval din Londra, din 1936, şi acordurile navale cu URSS şi Polonia, din 1937 şi 1938.

Hotărirea este luată pe baza art. 34 din aceste instrumente. Motivul dat este starea de război cu Germania.

Guvernul Angliei a informat pe secretarul general al instituţiei dela Geneva că a primit notificări din partea Statelor Unite, Franţei şi Italiei, cu privire la intenţia lor de a suspenda deasemeni tratatul naval dela Londra.

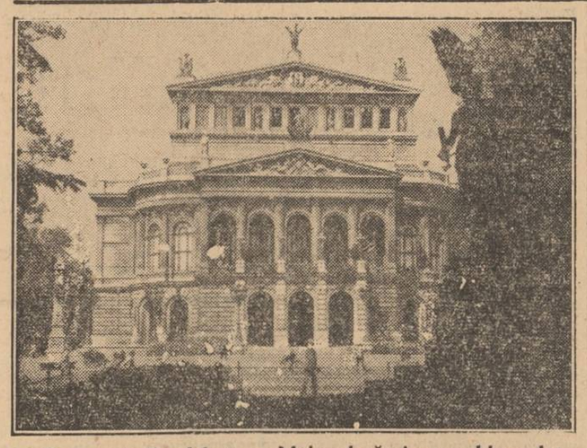

Opera din Frankfurt pe Main al cărui ansamblu a dat seară la Opera Română primul spectacol extraordinar, cântând „Aurul Rinului", de Richard Wagner

RĂZBOIUL „MINELOR"
A APĂRUT O ARMĂ NOUĂ?

De câteva zile situaţia în marea Nordului s'a agravat din cauza extensiunii câmpurilor de mine şi în deosebi a prezenţei unor numeroase mine flotante pe liniile de navigaţie, care au provocat zilele trecute, prin explozia lor, scufundarea mai multor vase de pasageri şi de comerţ sub pavilion olandez, danez, italian, englez, japonez, lituan şi iugoslav.

După redactorii navali ai ziarelor engleze „Times" şi „Daily Express", germanii ar folosi în războiul maritim, o armă nouă, oarbă şi redutabilă prin efectele sale distructive, sub forma unei mine magnetice.

Acest tip nou de mină, sau de torpilă, prin caracteristica sa particulară, ce îi permite să acţioneze în condiţiuni deosebite de celelalte tipuri cunoscute de mine, ar fi „arma secretă" şi „teribilă" pe care a anunţat-o Führer-ul Germaniei, d. Hitler, acum câtva timp.

In adevăr, în discursul ce l-a pronunţat la Danzig, după capitularea garnizoanei polone din Westerplatte, d. Hitler a declarat: „A treia şi cea mai puternică armă a Germaniei încă n'a fost întrebuinţată".

Apoi, revenind asupra aceleeaş misterioase arme — a treia — Führer-ul Germaniei a spus într'un discurs ţinut în Reichstag următoarele:

„Germania dispune de o armă teribilă, ale cărei efecte vor arăta Angliei — care se pretinde a fi stăpâna mărilor — că Germania are, fără îndoială, supremaţia aerului".

Nu se poate şti la ce armă nouă şi teribilă a făcut aluzie d. Hitler; după cum nu este încă dovedit că într'adevăr, după cum afirmă redactorii navali ai celor două mari ziare engleze, această armă ar fi o „mină magnetică" cu efecte groaznice, prin care Germania va încerca să intensifice şi agraveze războiul maritim, prin crearea unei stări de nesiguranţă pe toate căile de navigaţie din mările ce înconjoară Anglia, cu scopul de a opri circulaţia regulată a vaselor de comerţ spre porturile britanice. Şi în cursul războiului mondial s'a vorbit de o armă nouă şi teribilă, sub forma unei torpile submarine derivante, dar ea n'a apărut până la încheerea păcei.

Nu este însă exclus ca arma nouă si teribilă — a treia — anunţată de d. Hitler, să-şi facă apariţia sub o altă formă decât aceea a minei magnetice.

Astăzi sunt cunoscute şi întrebuinţate de beligeranţi, sub forma de câmpuri de mine şi baraje, diverse tipuri de mine: fixe, derivante, torpile electro-magnetice şi automate-electrice; mine contra submarinelor, torpile mecanice, sau chimice ş. a.

Spre a proteja bazele navale, porturile şi o parte din

(Continuare in pag. 2-a)

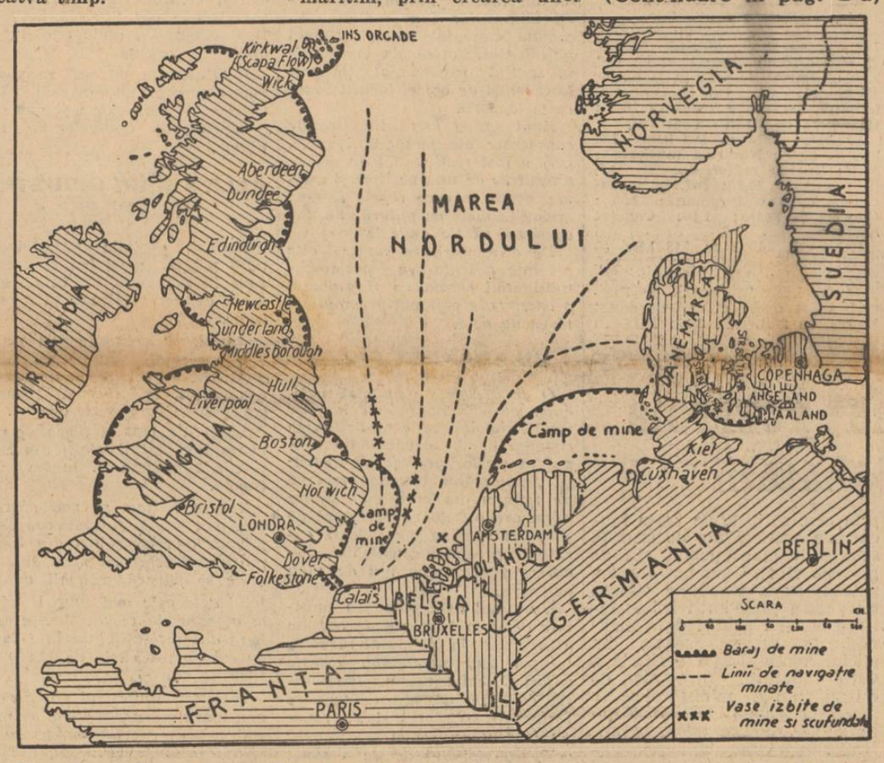

Noul dispozitiv al câmpurilor de mine şi barajelor cu căile de navigaţie minate, din strâmtorile Beltul Mare şi Beltul Mic (Danemarca); marea Nordului; oceanul Atlantic, canalul Mânecei şi marea Irlandei. Pe linia de navigaţie din dreptul coastei sud-est engleze au fost distruse zilele trecute, prin explozia minelor, şapte vapoare

A VENIT IARNA!

A venit iarna...

Odată cu soarele, care şi-a pus sclipirile şi caloriile la iernat în dosul cine ştie cărui nor pufos dintr'un colţ de stratosferă, omul s'a chircit şi el sub povara gândurilor şi pojghiţa paltonului îmbibat de umezeală.

Totul e ud, e cenuşiu şi mohorît.

Tristeţea funebră a cerului s'a prelins în toate ungherele şi am putea spune (făcând o tentativă neizbutită de spirit) că iarna — deşi nu lasă pe nimeni „rece" venirea ei — este totuşi, cei mai „rece" anotimp.

Căci ce vreţi, căldura s'a retras cu sgârcenie în ţevile încolăcite ale caloriferului şi în tăciunii pitiţi sub spuza sobelor de teracotă.

Impotriva acestui materialism acut şi atât de scump plătit, cum mai poate oare lupta palida amintire a verii care şi-a stins aproape complet pâlpâirea din tainiţa căldută a sufletului?

Nimic nu mai aduce lumină, nimeni nu-şi mai risipeşte pe drum floarea parfumată a unui surîs, şi singura căldură o găsim azi în straturile de vatelină ce ne le punem în paltoane sau într'o tuică fiartă cu dichis.

A dispărut până şi din simfonia copacilor tradiţionala şi decorativa frunză ruginită, iar sărmanele trunchiuri golaşe se pierd prin ceaţa estompată a viscolului ca fulgarinele negre şi umede de fulguială ale trecătorilor grăbiţi.

Iarna este de azi stăpâna necontestată, a traiului nostru, şi zodia ei populată cu paltoane galoşi, mucături, lemne de foc şi guturai, nu mai înduioşează pe nimeni.

Şi ca să complectăm aceste rânduri îmbibate în atâta duioasă, înghetată şi umedă melancolie, cu o notă ceva mai delicată, vom face un pic apel la literatură şi vom termina cu versurile lui Topârceanu (modificate după circumstanţă) cari rezumă cu sobrietate situaţia — întocmai ca un comunicat dat de Marele Comandament al Anotimpurilor — în patru gingaşe şi dantelate rânduri:

„Cri-cri-cri,
Iarnă... gri
Tare-s mic
Si necăjit..."

Gr. O. I.

APRECIERILE BERLINULUI
ASUPRA RĂZBOIULUI AERO-NAVAL DIN ULTIMELE ZILE

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 21. — **Pentru prima oară, comunicatul comandamentului armatei germane anunţă colaborarea forţelor navale cu cele aeriene, în războiul maritim şi subliniază marile succese obţinute în urma acestei colaborări.**

Atacurile combinate nu sunt considerate numai ca un triumf, obţinut împotriva comerţului britanic, ci ca o dovadă că flota britanică nu mai e stăpână în Marea Nordului.

Dacă ne aducem aminte de informaţiunile date acum câteva zile de cercurile bine informate în ceeace priveşte planurile de război ale Germaniei faţă de Anglia, atunci comunicatul de azi al comandamentului armatei germane în privinţa colaborării forţelor navale şi aeriene apare într'o lumină foarte interesantă şi anume ca o măsură în cadrul unui război de blocadă, prin care se urmăreşte izolarea Angliei de sursele ei de aprovizionare. In legătură cu acest fapt, cercurile neutre din Berlin menţionează şi ştirea agenţiei „Reuter", care anunţă că pentru prima oară un avion german a atacat un vas comercial şi l-a scufundat prin aruncarea mai multor bombe.

Dacă se ţine seama şi de pierderile suferite de Anglia în urma ciocnirii mai multor vase de mine, atunci agravarea războiului naval reiese şi mai clar.

Presa germană publică ştirile în legătură cu scufundarea vaselor britanice care s'au ciocnit de mine, subliniind că este vorba de mine de origină britanică. Ziarele însă nu intră prea mult în amănunte asupra acestui fapt.

Cercurile neutre din Berlin constatând că vasele care s'au lovit de mine au fost în majoritate ale statelor neutre, sunt de părere că tocmai acest fapt corespunde anunţărilor germane despre un război de blocadă împotriva Angliei, cu scopul de a distruge navigaţia neutrilor spre Anglia.

Ziarele constată pe de o parte că orice vas neutru scufundat este o victimă a „atăţătorilor britanici la război". Pe de altă parte, ziarele şi, spre a da un exemplu, „Berliner Boersenzeitung", spune că Germania nu pune piedici inutile în calea navigaţiei statelor neutre, dar trebue să se ştie că acela care se pune în serviciul duşmanului Germaniei va avea şi urmări de suportat.

—=x⊙●⊙x=—

IN CORPUL ZIARULUI:
PRINDEREA AUTORULUI ATENTATULUI DELA MUENCHEN

IARNA IN CAPITALĂ

După o noapte de ploaie şi vânt puternic, Marţi dim. au început să cadă, în Capitală, primii fulgi de zăpadă. Pe la amiază ninsoarea s'a înteţit, dar s'a transformat în lapoviţă. Seara ninsoarea s'a aşternut temeinic peste oraş

Inadvertenţa d-lui Csaky

D. Csaky, ministrul de externe al Ungariei, a făcut Marţi în Camera din Budapesta un expozeu asupra politicei ungare în legătură cu situaţia internaţională actuală. Publicăm în altă parte a ziarului rezumatul acestui expozeu trimis de agenţia Rador.

Discursurile ministrului de externe al Ungariei au, mai totdeauna, o nuanţă specială pe care nu ştii dacă trebue s'o califici drept încercare de abilitate diplomatică sau drept intenţie de agresivitate. Dealtfel acesta este şi motivul pentru care discursurile d-lui Csaky nu ne-au surprins nici odată — cum nu ne-a surprins nici cel de ieri — dar au justificat prudenţa cu care, în mod obişnuit opinia publică românească a primit afirmaţiile dela Budapesta că Ungaria ar urmări, în mod sincer, o înţelegere trainică cu vecinii ei. Sunt prudenţe la care te obligă oscilaţiile unei atitudini căreia îi lipseşte preciziunea şi care, anunţând că urmăreşte un scop, ocoleşte drumul drept spre el şi întârzie atingerea lui ridicând mereu obstacole imaginare.

„Faţă de România — a spus d. Csaky — am pornit iniţiativa pentru a desinfecta atmosfera. Depinde de România dacă vrea să coopereze la formarea unei lumi noi în bazinul dunărean".

Curios mod de a „desinfecta atmsofera" întrebuinţează d. Csaky atunci când vorbind de relaţiile cu o ţară vecină nu găseşte în vocabularul limbei sale naţionale cuvinte mai potrivite unei asemenea acţiuni şi recurge din potrivă la expresiuni şi afirmări menite să încarce şi mai mult atmosfera.

De altfel, nu ne îndoim că în ce priveşte relaţiile ţărei noastre cu Ungaria, d. Grigore Gafencu, ministrul nostru de externe, va da, cu prilejul expunerei ce o va face peste câteva zile la Cameră, răspunsul cuvenit. Politica României faţă de toţi vecinii ei a fost totdeauna clară, sinceră şi leală. Ea nu şi-a ascuns niciodată gândurile iar în ce priveşte Ungaria eforturile făcute în mod succesiv de guvernele româneşti pentru a se ajunge la stabilirea unor relaţiuni de bună vecinătate sunt tot atât de bine cunoscute ca şi atitudinea recalcitrantă a Budapestei.

D. Csaky a condiţionat înţelegerea cu România de regimul minorităţilor ungare din ţara noastră.

In această privinţă d. Csaky este cu desăvârşire alături de realitate şi pretenţiile d-sale, întârziate sau lipsite de sinceritate şi în ori ce caz făcute fără calitate, întru cât este vorba de o chestiune internă românească, au fost cu anticipaţie dezminţite de repetatele declaraţii cu mult mai autorizate, ale reprezentanţilor acestor minorităţi în România.

Minoritatea maghiară se bucură — dealtfel ca toate celelalte minorităţi — de drepturi egale cu toţi cetăţenii ţărei. Legile economice şi sociale româneşti nu fac nici o deosebire între minorităţi şi ceilalţi cetăţeni ai ţării. Şi niciodată nu s'a cerut de nici un guvern român şi nici uneia din minorităţi, decât respectarea legilor şi lealitate faţă de patria lor adoptivă. Dealtfel afirmaţiilor d-lui Csaky e suficient să le opunem declaraţiile conducătorilor minorităţii maghiare făcute în parlamentul ţărei şi acum, recent, declaraţiile senatorului ungur d. Bartha făcute la Cluj cu prilejul întrunirei Frontului Renaşterii Naţionale. Crede oare d. Csaky că ar putea „desinfecta atmosfera" făcând afirmaţiuni contrarii realităţii şi pe care le dezmint categoric chiar cei direct interesaţi şi al căror apărător nechemat se face d-sa?

Este cel puţin o inadvertenţă cu atât mai regretabilă cu cât se produce într'un moment când sinceritatea şi lealitatea sunt condiţii esenţiale pentru reuşita sforţărilor ce se fac pentru menţinerea păcii în această regiune europeană.

Dacă d. Csaky vrea în mod sincer ca Ungaria să participe la aceste sforţări şi ca ele să reuşească, prima condiţie e să nu pue condiţii inacceptabile şi să nu caute „stări de lucruri nereglementate" — după cum a spus ieri — acolo unde toate, dar absolut toate stările de lucruri au fost de mult reglementate şi aşa vor rămâne.

CURIER LONDONEZ

Deschiderea Parlamentului

Actuala sesiune a parlamentului britanic se sfârşeşte luna aceasta şi regele va hotări în curând, dacă va deschide noua sesiune în persoană sau prin comisie regală.

In timpuri normale parlamentul se deschide de rege în cadrul unei ceremonii solemne, şi procesiunea celor şase splendide caleşti trecând de la Buckingham Palace la Westminster printre două rânduri de guarzi şi însoţite de escortă de gardă regală, formează o strălucitoare pată de culoare în atmosfera cenuşie a toamnei londoneze.

Ceremonia deschiderii se face în Camera lorzilor şi alcătueşte unul din cele mai impresionante spectacole.

Cu puţin înainte de amiază incinta e cufundată într'o semiobscuritate şi orice zgomot e înăbuşit.

In clipa în care „Big Ben" (marele orologiu al Parlamentului) începe să bată ora 12, trompete nevăzute sună o fanfară. Apoi se face iarăşi tăcere.

In penumbra sălii se văd înaintând heralzii, iar puţin după aceea, prin altă uşă, se văd două siluete mergând deandaratele înaintea suveranilor invizibili încă... Apoi, luminile se aprind şi regele şi regina, urmaţi de pagi îmbrăcaţi în roşu cari le poartă mantalele, îşi fac apariţia.

După ce pairii Camerii lorzi-

(Continuare in pag. 2-a)

Puţul în care se ascunde cel mai preţios metal